

Souhrnná teritoriální informace:

Irák

Zastupitelský úřad 13. 6. 2021 14:55

Irák, celým názvem Irácká republika je parlamentní demokratická republika, jejíž politické prostředí je však silně zkorumpované a situace v zemi je kvůli působení ozbrojených skupin stále neklidná. Vládu vede premiér a zákonodárným orgánem je jednokomorová Sněmovna reprezentantů. Na severovýchodě země existuje polo-autonomní oblast irácký Kurdistan, která je ale ekonomicky závislá na Bagdádu. Podle hrubého domácího produktu je irácká ekonomika 55. největší na světě. Irák má jednu z největších zásob ropy na světě, které dosahují zhruba 115 miliard barelů. Mezi lety 1968 a 2003 byla země pod vládou strany Baas, dnes v ní existuje systém více politických stran. Nová demokratická ústava, oddělující výkonnou, zákonodárnou a soudní moc, byla přijata v roce 2005 téměř 80 % obyvatelstva.

Irák se od ustanovení nového režimu v roce 2003 snaží podporovat hospodářskou soutěž, lákat zahraniční investory a liberalizovat ekonomiku, ta je zatím ale ve velké míře stále v rukou státu. To platí o klíčovém odvětví těžby ropy, pilíře irácké ekonomiky. Irácké zásoby ropy jsou páté největší na světě. Prodej ropy generuje přes 90 % příjmů státního rozpočtu a ropa tvoří přes 80 % vývozních komodit.

Kolísání cen ropy a dopad pandemie zesílily irácké ekonomické potíže a zvrátily předchozí dva roky stabilního oživení. Tento dvojitý šok také prohloubil stávající ekonomickou a sociální křehkost a přispěl k veřejným protestům, které začaly již před obdobím COVID-19. Schopnost irácké vlády poskytnout stimulační balíček pro ekonomiku vysoce závislou na růstu a výnosech ropy byla omezena absencí fiskálního prostoru. Výsledkem je, že země zaznamenala největší pokles své ekonomiky od roku 2003.

Irácký HDP ve skutečnosti vykázal v roce 2020 prudký pokles o 10,5 %. Růst byl potlačen sníženou globální poptávkou po ropě a dodržováním omezení produkce zemí OPEC.

V reakci na závažnost krize vypracovala vláda v tzv. bílé knize národní plán, který stanoví reformy udržitelného střednědobého růstu. Řeší některé překážky, které stojí v cestě diverzifikaci a dnes brání rozvoji soukromého sektoru. Konečný úspěch těchto reforem, které mají transformační povahu, závisí na politické vůli a veřejné podpoře. Korupce a nedostatečné poskytování veřejných služeb by mezitím mohly vést k většímu sociálnímu napětí a podkopat jejich provádění.

Pro české firmy jsou perspektivní obory energetiky, obranně-bezpečnostního průmyslu, zemědělství a potravinářského průmyslu a v neposlední řadě oblast stavebnictví a dodávek strojně-technického zařízení pro stavební průmysl. V konkrétních případech se především o rafinerie a elektrárny, stavbu nových investičních celků, nebo o rozšiřování kapacity stávajících investičních celků. Možnost expandovat v dodávkách pro ministerstvo obrany byla posílena slibnými nákupy z irácké strany v posledních letech. Zemědělský a potravinářský sektor patří mezi priority vlády a jejich rozvoj bude klíčový pro zvýšení podílu příjmů z neropného sektoru do státního rozpočtu. Obnova a rekonstrukce Iráku je rovněž spojena s dodávkami strojů a vybavení pro provoz cementáren nebo vápenek i techniky pro manipulaci se stavebními hmotami.

Základní údaje	
Hlavní město	Bagdád
Počet obyvatel	7,2 mil. (2020)
Jazyk	oficiální jazyky arabština, kurdština
Náboženství	Islám 98% (60% šiitě, 38% sunnitě), 1% jezídé, 1% křesťané
Státní zřízení	federální parlamentní demokracie
Hlava státu	Barham Salih
Hlava vlády	Mustafa Al-Kadhimi
Název měny	Irácký dinár (IQD)
Cestování	
Časový posun	+1 hod (v létě), +2 hod (v zimě)
Kontakty ZÚ	
Velvyslanec	Ing. Martin Vítek
Ekonomický úsek	Ing. Eduard Řeháček, CSc.
Konzulární úsek	mgr. Tomáš Výprachtický
CzechTrade	ne
Czechinvest	ne
Ekonomika	
Nominální HDP (mld. USD)	178,7
Hospodářský růst (%)	1,6
Inflace (%)	3,2
Nezaměstnanost (%)	N/A

Výhled Iráku jako takový bude záviset na prvním místě na vývoji světových cen ropy, implementaci strukturálních reforem a schopnosti iráckého systému zdravotní péče reagovat na COVID-19. Jakmile se podmínky stabilizují, předpokládá se, že se hospodářský růst vrátí v roce 2022 na 8,4% a podíl neropné ekonomiky se přiblíží zpět k průměru 4%.

Kapitoly a podkapitoly:

1 Základní informace o teritoriu

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

2 Ekonomika

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

4 Kulturní a obchodní jednání

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

6 Kontakty

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchrana, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

1 Základní informace o teritoriu

Podkapitoly:

- 1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi
- 1.2 Zahraniční politika země
- 1.3 Obyvatelstvo

1.1 Systém vládnutí a politické tendence v zemi

Irák s hlavním městem Bagdád je federální parlamentní demokratická republika. Prezident je hlavou státu a symbolem jednoty země, je jím Barham Salih. Mezi pravomoci prezidenta patří udělování milostí, ratifikace smluv a mezinárodních dohod, ratifikace zákonů a udělování vyznamenání.

Vládu, která má dočasný mandát do řádných voleb (budou v říjnu 2021), vede od května 2020 premiér Mustafa Al-Kadhimi a zákonodárným orgánem je jednokomorová Sněmovna reprezentantů (předseda Mohammed Al-Halbousi). Skládá se z takového počtu členů, kdy jedno křeslo je na 100 000 obyvatel. Kandidát, který usiluje o členství v radě, musí být obyvatel Iráku a je volen v přímých, všeobecných, tajných volbách na čtyři roky. Ústava také nastavuje kvótu pro ženy, v tomto případě musí mít zastoupení minimálně z jedné čtvrtiny.

Irák tvoří 19 provincií (gubernií), které jsou rozděleny do krajů. Každá provincie má administrativní a finanční úřady, zajišťující decentralizovanou správu. Na severu země je polo autonomní oblast iráckého Kurdistanu s hlavním městem Erbil. Prezidentem je Nechirvan Idris Barzani a premiérem je Mesror Barzani.

Za pozitivní elementy na domácí scéně lze považovat pokračující snahu Kadhímího vlády vytvořit platformu tzv. Národního dialogu, která by sloužila k inkluzivnímu vnitropolitickému dialogu s cílem nalézt kompromisní a udržitelnou cestu vpřed pro dlouhodobě zneprátenou a rozdělenou společnost. Irák je stále závislý na mezinárodní pomoci, která se nezaměřuje pouze na ekonomické reformy, ale rovněž na pomoc zranitelným skupinám, stabilizaci bezpečnostní situace a správu věcí veřejných.

1.2 Zahraniční politika země

Vláda se snaží o pragmatickou a srozumitelnou zahraniční politiku, ve které by byly strategicky vybalancovány vztahy k sousedům, světovým mocnostem na západě a východě a k zemím Zálivu. Vzhledem k silnému převládajícímu vlivu Íránu v zemi jsou irácké pozice a vyjádření velmi často reflexí politiky Teheránu.

Vztahy s USA jsou pro Irák nejdůležitější. Klíčovým spojencem Iráku jsou Spojené státy od roku 2003 (svržení Saddamova režimu) kvůli pomoci při rekonstrukci země.

V roce 2020 došlo k zahájení strategického dialogu US-Irák, jehož oboustranným dlouhodobým cílem je zklidnit atmosféru spojenými s pouličními demonstracemi a postupně nastolit normální vztahy a rozvíjet spolupráci i v jiných oblastech než v sektoru bezpečnosti (ekonomika, finance, kultura, vzdělání). Iráčané jsou mezi dvěma mlýnskými kameny; ve skutečnosti tady jejich nemalá část americké vojáky chce, ale nesmí to říkat nahlas kvůli šíitským milicím, které s výjimkou Kurdistanu z valné části vojensky kontrolují celou zemi, včetně sunnitských oblastí.

Irák je členem několika mezinárodních organizací. Byl jedním ze zakládajících členů Organizace spojených národů, Ligy arabských států a Organizace zemí vyvážejících ropu.

1.3 Obyvatelstvo

V Iráku – arabské části země žije 34,1 milionu obyvatel, v hlavním městě Bagdád se počet obyvatel blíží 8 miliónům. Průměrný roční přírůstek dosahuje 2,6 %. Věkový průměr obyvatel je 36 let. Irácká populace je jednou z nejmladších na světě a má nejrychleji rostoucí populaci v regionu. Očekává se, že adolescenti a mladí lidé dosáhnou 16,4 milionu lidí, což představuje do roku 2030 31 % celkové populace.

Z hlediska pohlaví je mužů 46 % a žen 54 %. Ve městech žije 59 % a na venkově 41 % obyvatel.

Pokud jde o národnostní složení, tak 85 % představují Arabové a 13 % Kurdové, z národnostních menšin žijí v Iráku Turkmeni (1 %) a Arméni s Asyřany (dohromady rovněž 1 %). Hustota obyvatelstva v arabských provinciích 88,5 obyvatel / km², v regionu iráckého Kurdistanu 72 obyvatel / km². Z pohledu náboženského složení jsou zastoupeny majoritně šiiité (60 %) a sunnitě (38 %), minoritně jezídé (1 %), katolíci (chaldejci) a pravoslavní (obojí po 0,5 %). Valná většina Iránců pracuje ve státním sektoru, v absolutním vyjádření jde o 3,9 miliónu občanů.

2 Ekonomika

Podkapitoly:

- 2.1 Základní údaje
- 2.2 Veřejné finance a státní rozpočet
- 2.3 Bankovní systém
- 2.4 Daňový systém

2.1 Základní údaje

Irák se od konce prvního kvartálu roku 2020 dostává na cestu zhoršujícího se hospodářského a finančního stavu země. Pandemie COVID- 19 a kolaps cen ropy měly za následek výrazně snížené příjmy do státní pokladny a došlo k bezprecedentnímu nedostatku likvidity, protože výdaje zůstaly vysoké při zachovalé výši nákladů na mzdy státních zaměstnanců a důchody.

Současná situace se přičítá dlouhodobé špatné hospodářské politice (nediversifikovaná ekonomika-přes 90 % příjmů do státního rozpočtu představují příjmy z ropy; privátní sektor je minimálně zastoupen a nerozvíjí se), nedostatku reform, nechuti a nedůslednosti je implementovat a neschopnosti řešit korupci. Nestabilita, přetrvávající bezpečnostní rizika, nedostatek pracovních míst, korupce a špatné poskytování služeb zůstávají jedním z nejdůležitějších rizik pro dlouhodobý růst země. Kadhímího vláda řešila problém nedostatku likvidity půjčkami z dolarových rezerv centrální banky (CBI), aby mohla platit téměř 5 mld. USD měsíčně na mzdovém účtu státním zaměstnancům.

Irácký HDP vykázal v roce 2020 prudký pokles o 11,2 %. Růst byl potlačen sníženou globální poptávkou po ropě a dodržováním omezení produkce OPEC + Irákem. Jeho neropná ekonomika prošla 9 % poklesem, přičemž vládními opatřeními proti šíření COVID- 19 nejvíce utrpěla náboženská turistika a odvětví služeb.

V roce 2020 se příjmy z exportu zboží snížily o 60 %, což způsobilo výrazný deficit obchodní bilance. 99 % exportu představuje ropa, do země se dovážejí rafinované ropné produkty, automobily, stroje a strojní zařízení, zařízení pro komunikaci v sítích, vysílací a přijímací přístroje, potraviny, léčiva aj. Dovoz potravin je zacílen na sousední země - Spojené arabské emiráty, Turecko a Irán. Průmyslová výroba je tradičně úzce spojena s ropným průmyslem-rafinace ropy, výroba chemikálií a hnojiv. Slabá domácí poptávka a levnější dovážené zboží však udržely nízkou úroveň inflace, která v roce 2020 dosáhla pouze 0,6 %.

Irák není členem WHO. Bezpečnostní výzvy a institucionální nedostatky nadále odrazují zintenzivnění zahraničního obchodu a brání přílivu investic. Mnoho státních podniků funguje po mnoho let bez vazeb na tržní prostředí, což nepochybně ovlivňuje proces transformace. Irácké hotovostní ekonomice chybí infrastruktura plně fungujícího finančního systému. Přes určitý pokrok nebyly rámce bankovní regulace dostatečně posíleny, aby prohloubily finanční zprostředkování.

Od února 2021 došlo ke zvyšování cen ropy a tím se očekává postupné snižování fiskálního deficitu, a to z odhadovaných 5,5 % v roce 2021 na 0,6 % HDP v roce 2023. Zmíněný deficit je odhad bez reformy veřejných financí. V důsledku toho se předpokládá, že poměr dluhu Iráku k HDP zůstane na úrovni zhruba 65 % HDP.

Ukazatel	2018	2019	2020	2021	2022
Růst HDP (%)	-0,6	4,4	-11,2	0,5	3,3
HDP/obyv. (USD/PPP)	10 920,8	11 362,6	9 860,0	9 670,0	9 720,0
Inflace (%)	0,4	-0,2	0,6	3,2	2,8
Nezaměstnanost (%)	12,9	12,8	13,7	N/A	N/A
Export zboží (mld. USD)	86,4	81,6	40,1	72,8	86,6
Import zboží (mld. USD)	38,9	49,4	44,5	48,9	56,8
Saldo obchodní bilance (mld. USD)	47,5	32,2	-4,4	23,9	29,9
Průmyslová produkce (% změna)	-0,9	3,8	-11,3	-2,8	9,1
Populace (mil.)	38,4	39,3	40,2	41,2	42,4
Konkurenceschopnost	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Exportní riziko OECD	7/7	7/7	7/7	7/7	N/A

2.2 Veřejné finance a státní rozpočet

Velká závislost země na příjmech z ropy spojená s vybudovanými rozpočtovými rigiditami (např. rostoucí příjmy státních zaměstnanců, rostoucí zaměstnanost ve veřejném sektoru, nižší věk odchodu do důchodu) mají negativní fiskální dopad. Nediverzifikovaná ekonomika a velká přítomnost státu v hospodářských a obchodních činnostech ztěžují vytváření potřebných pracovních míst v soukromém sektoru pro převážně mladou populaci.

Mzdové výdaje ve veřejném sektoru představují více než jednu třetinu výdajů HDP (běžné výdaje představují cca 75 % celkových výdajů, což je z hlediska investičních potřeb Iráku objektivně příliš vysoký podíl). Vláda premiéra Kadhímího přikročila k jejich omezení, když vyhlásila všeobecné snížení mezd státních zaměstnanců o 10 %. Rovněž veřejný sektor hraje velkou roli v tuzemských hospodářských a obchodních činnostech. Je přítomen ve většině odvětví poskytování služeb - školství, zdravotnictví, elektrická energie, voda - s dominantním postavením také v mnoha odvětvích služeb, zejména v oblasti financí a velkoobchodu i obchodu. Irácký veřejný sektor představuje 12% HDP, je největším zaměstnavatelem s 23 % aktivní pracovní síly a jeho státní banky drží 71 % všech vkladů ve finančním sektoru.

Veřejné finance	
Saldo státního rozpočtu (% HDP)	5,7
Veřejný dluh (% HDP)	65
Bilance běžného účtu (mld. USD)	15,4
Daně	
PO (ze zdanitelného zisku)	15 %
FO (z hrubého příjmu)	3 -15%
DPH	N/A

Až 31. března byl schválen státní rozpočet na rok 2021. Méně povzbuzující zprávou je skladba rozpočtu, který obsahuje historicky nejvyšší výdaje ve výši 89 mld. USD. Minimálně 80 % rozpočtu je určeno na platy a subvence státní sféry. Bezpečnost a energetický sektor jsou prioritou, školství, zdravotnictví, veřejné investice a podpora privátního sektoru nikoliv. Rozpočet je deficitní, výše deficitu je v rozmezí 20-25 %. Způsob pokrytí deficitu je nejistý, mělo by jít o kombinaci půjčky od IMF, půjčky na komerčních trzích, zavedení spotřebních daní a rostoucí cena ropy. Rozpočet počítá s cenou ropy ve výši 45 USD za barel. Ministerstvo financí navrhovalo též zavedení progresivní daně z příjmu a krácení různých prebend pro politiky a státní zaměstnance. Tyto návrhy však neprošly. V každém případě však pozitivní zprávou je, že schválením rozpočtu se otevírá vládě možnost žádat o půjčky na mezinárodních finančních trzích.

2.3 Bankovní systém

Organizací bankovní a finanční soustavy v Iráku je pověřena Centrální banka Iráku - CBI (Central Bank of Iraq), která na základě přijatého zákona č. 64 z roku 1976 (novelizovaného 6. 3. 2004) o zřízení Centrální banky, fungování peněžního systému a organizaci bankovních služeb, vydává směrnice a opatření k naplnění tohoto zákona. Jejich cílem má být dosažení domácí cenové stability a podpora konkurenceschopného stabilního finančního systému.

Efektivita bankovního systému je však v zemi chabá, nejsou zavedeny prvky digitalizace v bankovním styku. Slabý bankovní sektor, velký podíl stínové ekonomiky a převažující hotovostní povaha oficiální ekonomiky budou dále bránit CBI v provádění účinné měnové politiky. Úsilí úřadů o omezení činností na černém trhu přinese výsledky pouze postupně. CBI usiluje o řízení likvidity v ekonomice prostřednictvím mezibankovního trhu, stanovením základní záplňkové sazby, zavedením povinnosti bank zřídít minimální bankovní rezervy, aukcí měn a trhem státních cenných papírů.

Obecně, jakožto ukazatel zdravé ekonomiky, ve které banky udržují rovnováhu mezi úsporami a investicemi k financování různých ekonomických činností (průmyslových / komerčních / zemědělských) je to v Iráku tak, že zde banky zásadně nepřispívají ke zlepšení ekonomiky. Podle expertů vyžaduje současný stav radikální přehodnocení stavu iráckých bank a služeb, které poskytují, jak z hlediska úrovně současně poskytovaných online služeb/technologií, a rovněž pokud jde o nízký kapitál, který neumožňuje efektivní poskytování úvěrových, investičních nebo jiných finančních transakcí.

Irácký bankovní systém se skládá ze 77 iráckých bank a poboček zahraničních bank rozdělených takto: (7) státní banky, (24) lokální obchodní banky, (11) islámské banky a (18) bankovní společnosti s převedenými prostředky pro poskytování úvěrových obchodů a (17) pobočky zahraničních komerčních bank. Dominance vládních bank na evidentní (asi 85-90 %), jedná se o vklady vlády a vládních institucí, přičemž zbývajících 10-15 % připadá na všechny irácké soukromé banky. Nejdůležitější státní banky jsou Al Rafidain, Rasheed a TBI, ze soukromých pak Baghdad a Gulf. Akreditiv je běžně uplatňovaný platební nástroj. Nutno, aby byl neodvolatelný, potvrzený a otevřený renomovanou bankou.

2.4 Daňový systém

Daňový úřad v Iráku zavedl nedávno nová opatření. Významnou změnou je elektronické placení daní, ale ohledně jeho fungování dosud není dostatek podkladů. Vzhledem k nedostatku infrastruktury a zdrojů zůstává dodržování daňových předpisů do značné míry i nadále manuálním procesem. Hlavním dokumentem daňového práva v Iráku je federální zákon o dani z příjmu č. 13 z 22. listopadu 1982, ve znění změn z roku 2003. Daňový úřad ve federálním Iráku je General Commission for Taxes (GCT). Nedávno bylo zřízeno Oddělení velkých daňových poplatníků (LTP), které má rovněž na starosti všechny zahraniční společnosti a jejich pobočky. Daňový úřad v regionu Kurdistan je Income Tax Directorate (ITD). Zdaňovací období je v Iráku shodné s kalendářním rokem.

V Iráku se uplatňuje následující systém daní:

A. Daň z příjmů právnických osob. Představuje 15 % ze zisku, dále zaměstnavatel přispívá na sociální pojištění 12 % z hrubé mzdy (zaměstnanec odvádí 5 % z hrubé mzdy). Daň z převodu vlastnictví nemovitosti (dle výše hodnoty nemovitosti 0-6 %)

B. Daň z příjmu fyzických osob Příjem do IQD 250 000: 3 %, IQD 250 001 - 500 000: 5 %, IQD 500 001 - 1 000 000: 10 %, nad IQD 1 000 000: 15 %

C. Jiné druhy daní Srážková daň: Úroky vyplácené nerezidentním společnostem podléhají srážkové dani ve výši 15 % hrubé platby. Neexistuje žádná srážková daň z úroků placených nerezidentům nebo rezidentům. Jiné druhy srážkové daně (dividendy, licenční poplatky, poplatky za technické služby se v Iráku neuplatňují); Sales tax: pouze u některých spotřebních výrobků (tř. karet, tabáku-100 %, lihovin-200 % a služby 5* hotelů)

Druhy daní, které v Iráku neexistují: daň ze mzdy, DPH.

Rozpočet na rok 2021 zahrnuje také 15 % daňovou sazbu na dovážené palivo, 20 % na mobilní telefony a internetové služby a 25 tisíc IQD kolek pro dovoz zboží leteckou cestou. Správy hraničních přechodů mají vyzvat dovozce, aby kontaktovali GCT/ITD. Korupčním jednáním však je dosud praktické vybírání daní účinné v zásadě jen v KRI, nikoliv ve federálním Iráku.

3 Obchodní vztahy s EU a ČR

Podkapitoly:

- 3.1 Obchodní vztahy
- 3.2 FTA a smlouvy
- 3.3 Rozvojová spolupráce
- 3.4 Perspektivní obory (MOP)

3.1 Obchodní vztahy

Obchodní vztahy s EU

Obchodní vztahy EU s Irákem se řídí dohodou o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem, která je prvním smluvním vztahem mezi dvěma partnery. Znění dohody o partnerství a spolupráci mezi EU a Irákem bylo podepsáno dne 11. května 2012. Její obchodní ustanovení vstoupila prozatímne v platnost dne 1. srpna 2012, dokud nebudou dokončeny ratifikační postupy pro celou dohodu.

EU je třetím největším obchodním partnerem Iráku za Čínou a Tureckem, následovanými Indií, Saúdskou Arábií a Jižní Koreou. EU je vnímána jako velmi významný a žádaný obchodní partner, jehož kvalita výrobků má v zemi velký ohlas. Téměř výlučně vývoz z Iráku představuje ropa a ropné produkty, hlavními vývozními položkami jsou stroje a zařízení, produkty chemického průmyslu a potraviny. Pokles obchodního obrátu v roce 2020 byl způsoben celosvětovou pandemií Covid- 19 a výrazným snížením poptávky po ropě a následným snížením těžby a exportu ropy podle kvót OPEC.

Obchodní výměna s EU (mil. EUR)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z EU (mil. EUR)	3 210,7	3 761,3	3 492,5	N/A	N/A
Import do EU (mil. EUR)	16 311,8	17 281,4	7 279,5	N/A	N/A
Saldo s EU (mil. EUR)	13 101,1	13 520,2	3 787,0	N/A	N/A

Zdroj: Evropská komise

Obchodní vztahy s ČR

Obchodní obrát s ČR je ovlivněn výší českého exportu, který po úspěšných letech 2015 a 2016, kdy dosáhl hodnoty přes 3,1 mld. CZK, se následně se snížil 1,49 resp. 1,05 mld. CZK (r. 2017 resp. 2018), přičemž od r. 2019 registrujeme opětovný nárůst exportu na hodnoty 1,29 resp. 1,63 mld. CZK (r. 2019 resp. 2020). V posledním roce je nárůst exportu dán exportem osobních automobilů.

Obchodní výměna s ČR (mld. CZK)

	2018	2019	2020	2021	2022
Export z ČR (mld. CZK)	1,1	1,3	1,6	N/A	N/A
Import do ČR (mld. CZK)	0,0	0,0	0,0	N/A	N/A
Saldo s ČR (mld. CZK)	-1,1	-1,3	-1,6	N/A	N/A

Zdroj: ČSÚ

3.2 FTA a smlouvy

Smlouvy s EU

V listopadu 2006 začalo vyjednávání mezi EU a Irákem na podpisu partnerské smlouvy, která by politické a ekonomické spolupráci dodala právní základ. Smlouva (Partnership Agreement) byla podepsána v roce 2012 a vstoupila v platnost v létě 2018. EU opětovně potvrdila svůj vážný zájem podporovat irácké státní orgány při přechodu k demokracii a během procesu rekonstrukce a zároveň také ochotu řešit příčiny politické, sociální a ekonomické nestability. Je zachována humanitární pomoc s cílem poskytovat všem Iráčanům postiženým konflikty pomoc a ochranu, aby tuto humanitární pomoc používali jako prostředek k posílení správy, demokracie a právního státu. Stabilizace a zajištění bezpečnosti nedávno osvobozených oblastí a bezpečný, patřičně komunikovaný, dobrovolný a důstojný návrat vnitřně vysídlených osob patří mezi nejvyšší priority. Poskytování naléhavé finanční pomoci na rekonstrukci poškozené infrastruktury a obnovu nejdůležitějších veřejných služeb je spojen s implementací rozvojové pomoci zemí EU Iráku.

Smlouvy s ČR

Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic - v březnu 2018 během 2. zasedání Česko-iráckého smíšeného výboru pro hospodářskou spolupráci proběhlo jednání expertů obou stran. Na jeho základě zaslalo MF ČR dohodnutý text iráckému partnerovi v dubnu 2019. V prosinci 2019 obdrželo MF od Iráckého velvyslanectví v Praze sdělení doprovázené novým návrhem návrhu, který nezohledňuje předchozí výměny a problémy, které již byly dohodnuty. ZÚ vyzval MF k vypracování odpovědi formou nóty.

Smlouva o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a o zabránění daňovému úniku a vyhýbání se daňové povinnosti – Obě strany jsou připraveny k podpisu. ZÚ opakovaně kontaktoval irácké partnery ve věci přípravy podpisu smlouvy, ale irácká strana nereaguje.

Dohoda o letecké dopravě mezi ČR a Irákem – z české strany finální text odsouhlasen, od 9. 6. 2020 čekáme na reakci irácké strany. 13. 12. 2020 připomněl ZÚ nótou irácké straně připravenost k podpisu, dosud reakce neobdržena.

3.3 Rozvojová spolupráce

ČR poskytuje pomoc Iráku v rámci dvoustranné spolupráce a rovněž spolupracuje s řadou mezinárodních organizací, které usilují o snížení chudoby, pomoci navrátilcům po válce s ISIS a zlepšení jejich životních podmínek. Zapojuje se zejména do rozvojových aktivit Evropské unie, Organizace spojených národů, mezinárodních finančních institucí, OECD a dalších mezivládních organizací.

Ekonomická a bezpečnostní obnova Iráku po letech bojů proti extremistickému hnutí ISIL je klíčovou podmínkou pro stabilitu celého blízkovýchodního regionu a ČR se jí dlouhodobě aktivně účastní. Víceletý vládní Program podpory české účasti při stabilizaci a rekonstrukci Iráku v období 2018–2021, s celkovým rozpočtem 180 mil. Kč ve ztížených podmínkách úspěšně pokračuje i v tomto roce mj. formou vázaných peněžních darů především na obnovu iráckých zdravotnických zařízení; dalším uplatňovaným nástrojem jsou malé lokální projekty. Část letošního rozpočtu programu bude čerpána s časovým posunem. Asistence směřuje do Iráku i z humanitárního rozpočtu MZV a dalších zdrojů. V letech 2012–2019 vynaložila ČR na pomoc Iráku celkem 214 mil. Kč, za letošní rok by mohla dosáhnout až 70 mil. Kč.

3.4 Perspektivní obory (MOP)

► Energetika

V oblasti energetiky se jedná především o rafinerie a elektrárny. Jde o stavbu nových investičních celků, nebo o rozšiřování kapacity stávajících investičních celků. V případě rafinerií se uvažuje o rehabilitaci rafinerií a o stavbě nové rafinerie v Basře, která by měla mít stejnou kapacitu nebo větší, než stávající rafinerie v Šuajba (500 mil. USD), v přípravné fázi je obnova rafinerie v Al Faw. Dále se uvažuje o rozšiřování kapacity menších rafinerií ve městech Amara, Samawa, Nasiríje (rozšíření kapacity v každém uvedeném případě představuje částku 100 mil. USD). Rozšiřování kapacity u malých rafinerií v regionu iráckého Kurdistanu připadá v úvahu u rafinerie NOKAN GROUP (100 mil. USD) a KIRKUK (100 mil. USD). V případě elektráren probíhají jednání k výstavbě paroplynového cyklu pro elektrárnu Khormala (300 mil. USD). Existují plány na výstavbu nových plynových elektráren (země má 12. největší zásoby plynu na světě). Aktuální je rovněž stavba vodních elektráren. Ministerstvo elektrické energie chce pokračovat v investičním projektu výstavby sedmi solárních elektráren, pozastavených v důsledku války s ISIS a špatné bezpečnostní situaci posledních let. Nové elektrárny mají být postaveny do roku 2030 v provinciích Karbala, Wasit, Babylon a Al-Muthanna o celkovém instalovaném výkonu 10 GW.

► Obranný průmysl

V oblasti obranného průmyslu existuje stálá poptávka po různých typech munice a bojové techniky včetně tanků, děl, bojových vozidel. Možnost expandovat v tomto sektoru byla posílena slibnými nákupy z irácké strany v posledních letech. V současné době je také konzultována s iráckým ministerstvem obrany a průmyslu možnost vývozu investičního celku – továrny na výrobu munice a uvažuje se o jedné továrně na výrobu munice pro Bagdád (350 mil. USD) a druhé pro Erbil (350 mil. USD).

► Zemědělský a potravinářský průmysl

Ačkoli se zemědělství na HDP podílí zhruba 2 %, je v něm zaměstnáno 18 % osob. Z pohledu irácké vlády jde o preferovaný sektor, do kterého bude investovat a v součinnosti s organizacemi FAO a WFP je cílem výrazně zlepšení služeb pro zemědělskou prvovýrobu i vybudování kapacit potravinářského průmyslu. Výrobní prostředky jsou technicky zastaralé nebo poničené válečnými lety. Bude třeba zavést moderní technologické postupy, které se neobejdou bez dodávek z vyspělých zemích, aby se výrazně zvýšila kvalita finálních produktů a konkurenceschopnost při vývozu, v němž má Irák velký potenciál. Ministerstvo průmyslu a nerostů oznámilo v březnu 2021 zahájení investic do cukrovarů v provinciích Maysan a Ninive s cílem obnovit a modernizovat výrobní linky. Ve střednědobém plánu je obnova a rozšíření celkem 7 cukrovarů. V letech 1970 až 1990 se ve městě Iskandaríja jižně od Bagdádu montovaly traktory Zetor. Jednalo se o největší továrnu Zetor v zahraničí, celkem jich zde vzniklo přes 80 tisíc. V roce 2011 se Zetor na irácký trh vrátil a dodal 70 kusů nových traktorů. Zájem iráckých vládních představitelů je stejně jako v minulosti importovat traktorové sady (SKD) tak, aby finální montáž traktorů mohla probíhat přímo v Iráku.

► Stavební průmysl

Válkou poničená země vyžaduje obnovu budov a staveb, ať již bytového fondu nebo průmyslových staveb. Příležitosti jsou v dodávkách strojů a vybavení pro provozy cementáren nebo vápenek, techniky pro manipulaci se stavebními hmotami, řešení dopravy sypkých hmot nebo exportu těžebních strojů. Aktuální je např. investiční projekt „Akashat“ na těžbu a zpracování fosfátů v 7 továrnách v provincii Al-Anbar. Tyto továrny spadají pod irácký státní podnik the General Company for Phosphates. Projekt „Akashat“ je pro Irák důležitý z hlediska výroby hnojiv a dalšího rozvoje iráckého zemědělství. „Contract award“ pro Finesta Group byl vydaný ze strany Ministerstva průmyslu a nerostných surovin Iráku v roce 2020.

Mapa strategických příležitostí

4 Kulturní a obchodní jednání

Podkapitoly:

- 4.1 Úvod
- 4.2 Oslovení
- 4.3 Obchodní schůzka
- 4.4 Komunikace
- 4.5 Doporučení
- 4.6 Státní svátky

4.1 Úvod

Čas v arabském světě plyne jinak, než jak jsme zvyklí v evropských podmínkách. Kdo zde chce podnikat, musí se přizpůsobit místnímu tempu. Kdo si myslí, že by do Iráku zaskočil pouze na návštěvu, aby rychle projednal podmínky kontraktu, bude zklamán. Energičnost a rychlost rozhodování, v našich zeměpisných šířkách považované za přednosti, se v Iráku netěší oblibě a mohou být někdy považovány i za agresivitu. Naopak osoba trpělivá, zkušená, starší a vyzrálější, může s arabskými protějšky často navázat lepší kontakty. Místní si váží dochvilných partnerů, přestože sami rozhodně dochvilní nejsou, a u nich se zpoždění toleruje. Zdlouhavost jednání pak někdy může být pro obchodníky z Evropy poněkud vyčerpávající, takže je dobře se na takovou situaci předem připravit.

4.2 Oslovení

Navázání jakýchkoliv obchodních styků s iráckými partnery (pokud tedy oni sami neosloví české firmy) je prakticky nemožné dělat od stolu/přes internet v kanceláři. Neexistuje zde veřejná databáze firem. K dispozici jsou maximálně neověřené seznamy s velmi zavádějícími a/nebo nefunkčními údaji a kontakty. Bez toho, aby se zástupce české firmy osobně setkal s potenciálním partnerem ať již v Iráku nebo u příležitosti návštěvy mezinárodního veletrhu nebo výstavy ve třetí zemi (případně ve vlastním Iráku), se prakticky nedostane k žádným relevantním kontaktům, telefonním číslům či fungující emailové adrese.

K vyhledání potenciálních obchodních partnerů je ekonomický úsek ZÚ připraven být nápomocný českým exportérům s ohledem na systematicky budovanou síť místních subjektů.

Následným krokem je přistoupení k cílenému telefonickému oslovení vyhledaných společností a jejich návaznému obelání propagačními materiály e-mailem. Komunikačním jazykem je angličtina, propagační materiály je vhodné mít připravené v anglickém jazyce (arabština výhodou) na profesionální úrovni. Uvedení referencí z arabských zemí je velmi dobře vnímáno. První zpráva by měla obsahovat nejen důvod, proč ho oslovujete, jakou formu spolupráce nabízíte, ale také čím bude vaše služba pro něj přínosem.

4.3 Obchodní schůzka

Zahájení obchodního jednání rychlým a věcným přístupem k tématu rozhodně není běžné a mohlo by být považováno i za nezdvořilé. Nezávazná úvodní konverzace je téměř pravidlem, i když její délka není žádným způsobem předepsána. Několik vět nebo i pozdrav, pár frází v jejich jazyce, mohou zlepšit atmosféru jednání. Je nutno řídit se intuicí, citem resp. získanými zkušenostmi. Mohou dokonce nastat u nově se tvořících obchodních spojení situace, kdy je tato část setkání delší než vlastní jednání.

Jednací jazyk je angličtina, ale nutno počítat, že její úroveň je zvláště ve státním sektoru často velmi slabá. V takovém případě se ukazuje výhodou, pokud lze využít i krátkodobých služeb tlumočnicka. Výhledově je účelné najít správného místního partnera, který bude aspirovat na pozici agenta zahraničního dodavatele.

Jako vhodné oblečení bez obav zvolte sako a kravatu. Oblečení evropského typu je všude přijatelné. Především u žen je důležité respektovat místní morálku a neoblékat se vyzývavě. Vůči evropským ženám nejsou ale vznášeny tytéž nároky jako na ženy místní. Sluší se decentní oblečení a vlasy zakryté šátkem. Jako partnerka při politických nebo obchodních jednáních je žena respektována.

Iráčané jsou pohostinní. Je vhodné jim jejich pohostinnost oplácet. Dárky obchodním partnerům, třeba broušené české sklo, je správná volba. Kniha o kulturních památkách by neměla obsahovat náboženské symboly nebo jevy. Alkohol je nepřijatelný. Jako téma hovoru se nezmiňovat o psech ani jako domácích mazlíčcích, protože v islámu pes je považován za nečisté zvíře. Vzhledem k dominantnímu postavení mužů v irácké společnosti se taková situace promítá rovněž do obsazování důležitých manažerských postů, tudíž i představitelé místních firem na obchodní schůzce budou téměř vždy muži. Tomu je třeba přizpůsobit složení delegace českých subjektů. Vést jednání by měl rovněž muž, přítomnost ženy v týmu však problémem není.

Před dosažením finální dohody na znění kontraktu je třeba počítat s opakovanými setkáními. Pokud se počáteční dojmy v očích incomingové mise posouvají žádoucím směrem, pak je vhodné pozvat irácké partnery na návštěvu do sídla a případně vybraných provozů českého dodavatele. Jednání zřídka kdy začínají dříve než v deset hodin ráno a bývá dodržována odpolední přestávka. S partnery se poté lze setkat opět v pozdních odpoledních i večerních hodinách. Pracovníky státních organizací je však nutno kontaktovat obvykle do jedné hodiny odpoledne, poté již bývají obtížně k zastavení. S tím je nutno počítat při přípravě harmonogramu jednání. U partnerů ze soukromého sektoru není nedochvilnost běžná, při jednáních se zástupci státních organizací je nicméně značná dávka trpělivosti výhodou. Častým jevem je, že ani výše postavení představitelé státního sektoru nemají navštívenky, u řady představitelů soukromého sektoru však tomu bývá obdobně. Do jisté míry je tato skutečnost ovlivněna letitou nestabilní, obtížně předvídatelnou situací resp. obavami o osobní bezpečnost.

4.4 Komunikace

Vcelku běžným používaným prostředkem písemné komunikace se stal již e-mail, ale předčí jej v obchodní komunikaci - ze sociálních sítí - WhatsApp.

Vzhledem k tomu, že v Iráku v současnosti neexistuje systém popisných čísel a názvů ulic, v poštovním styku je zaveden režim 5-ti místních poštovních schránek. Při zasílání kurýrních zásilek (nejvíce rozšířeny DHL a TNT) je ke jménu příjemce a jeho telefonního čísla uvedeno město/městská čtvrť a důležitý orientační bod (hotel, významnější budova nebo větší náměstí v okolí apod.).

V e-mailové komunikaci oslovení musí být adresné a k představujícímu dopisu (max. na jednu stránku A4), obsahujícímu co nabízáte místnímu potenciálnímu partnerovi, jaké máte certifikáty, jaká je vaše pozice na českém trhu, jaké máte reference v posledních letech/teritoria (reference z dodávek do arabského světa pootevírají pomyslné dveře), v čem se můžete odlišit od konkurence, jaké další obchodní a finanční podmínky uplatňujete se svými zahraničními partnery, je třeba připojit vlastní prezentaci výrobků/služeb ve velikosti přílohy kolem 1MB (z důvodu omezené kapacity schránek).

Při komunikaci během osobní schůzky není obvyklé, aby se konverzace při obchodním jednání hned od počátku věnovala danému tématu. Na úvod konverzace s místními partnery je zdvořilé dotázat se na rodinu, děti, jejich věk apod. Není však zdvořilé klást otázky týkající se manželů resp. manželů a je třeba vyhnout se politickým a náboženským komentářům. Na jednání je třeba mít nachystány potřebné tištěné materiály v angličtině, případně v arabštině. Jednající zástupce by měl mít příslušné rozhodovací kompetence, očekávají se jasné odpovědi přímo na místě.

4.5 Doporučení

Jako v kterékoli jiné muslimské zemi, i v Iráku se doporučuje dodržovat místní zvyklosti.

V době Ramadanu nejíst, nepít, nekouřit ve veřejném prostoru, už vůbec ne v interních objektech v přítomnosti muslimů. Schůzky během Ramadanu v zásadě nelze doporučit, pokud není vážný důvod. V otázce náboženské víry se doporučuje i vyhraněným ateistům projevit toleranci vůči věřícím a nepouštět se do přílišného obhajování vlastních světonázorových postojů.

V obchodním jednání se obrnit dostatečnou dávkou trpělivosti, mnohdy předem dohodnuté záležitosti doznají modifikací nebo i zásadnějších proměn a je třeba se připravit na opakovaná setkání. Úspěšnost podnikatelů a obchodníků se zájmem o průnik na irácký trh je založena velkou měrou na kvalitě zvoleného partnera, o němž by měl být získán v čase dostatek věrohodných referencí, ověření poskytnutých informací, případně i doporučení, nejlépe z místních i zahraničních zdrojů, ohledně jeho obchodních praktik a solventnosti. Budoucí partner by měl v každém případě sám chtít prokázat dobrou orientaci v oboru, postavení/pozici na místním trhu vč. referencí již v jeho prvotním představujícím dopise (v angličtině) a nejlépe i s uvedením fungujících webových stránek své společnosti. V uvedeném směru se lze mimo ekonomický úsek ZÚ oslovit a požádat o podporu zdejší obchodní komory, relevantní ministerstva, finanční úřad nebo lze i využít nabídky dobře zavedených místních firem, nabízejících audit a právní služby.

4.6 Státní svátky

Největší islámský svátek je postní měsíc Ramadan, který v roce 2021 připadnul na období od 13. dubna do 12. května, tj. období s omezenou délkou pracovní doby a sníženou výkonností v důsledku půstu od východu do západu slunce. Oficiálními státními svátky pro rok 2021 jsou vyhlášeny:

Nový rok (1.leden),

Den irácké armády (6.leden),

Nowruz (svátek příchodu jara – 21.březen),

Svátek práce (1.květen),

Eid al Fitr (svátky po ukončení Ramadanu (13.až 17.květen),

Den republiky (14.červenec),

Eid-al-Adha (svátky obětování 20.-23. červenec),

Islámský Nový rok (9.srpen),

Ashura (muslimský/šiiitský svátek – Imam Hussein 18.srpen),

Den nezávislosti (3.říjen),

narození proroka Mohameda (18.říjen),

Den vítězství (výročí nad ISIS 10.prosinec) a

1.svátek vánoční (oficiálně od r. 2018 – 25.prosinec)

5 Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 5.1 Vstup na trh
- 5.2 Formy a podmínky působení na trhu
- 5.3 Marketing a komunikace
- 5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 5.5 Trh veřejných zakázek
- 5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů
- 5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria
- 5.8 Zaměstnávání občanů z ČR
- 5.9 Veletrhy a akce

5.1 Vstup na trh

Dostat se na irácký trh s novým výrobkem či novými službami znamená utkat se se zahraniční konkurencí, která v poslední době přichází obvykle ze sousedních islámských zemí (především Turecko, Írán) nebo z východní Asie (Jižní Korea, Japonsko, Čína). Kritérium kvality v požadavcích zdejších importérů začíná nabývat na významu, k tomu se ve prospěch českých exportérů připočte dobré jméno naší země ještě z dob socialismu a v kombinaci s rozumnou cenou je vcelku dobrá výchozí situace pro české exportéry.

Pro prodej v Iráku je zásadní najít partnera, který má či vytvoří distribuční síť a pomůže prosadit výrobek na trh. Ten nadále do značné míry ovládají velké státní podniky, zvláště v oblasti strategických komodit (např. základní potraviny, léčiva a zdravotnický materiál), soukromý sektor má stále nízký podíl v ekonomice a bohužel se příliš nerozvíjí. Přezaměstnanost ve státním sektoru je všudypřítomná. Uvádí se, že státní firmy zaměstnávají odhadem o 50 % zaměstnanců více, než potřebují. Dosáhnout úspěchu bez stálého zastoupení místním pracovníkem či firmou s dobrou znalostí podnikatelského prostředí by bylo krajně obtížné už jenom proto, že stále není stabilizovaná legislativa, daňový a celní systém a kromě toho je fyzický pohyb Evropanů po větší části Iráku stále dosti riskantní. Při výběru spolupracující firmy či osoby se doporučuje nešetřit na nákladech na jejich důkladné prověření (právní služby, audit), protože případy podvodného jednání jsou v Iráku hojné a bez znalosti prostředí předem obtížné odhalitelné. Pro zahraniční investory je obecně vstup na irácký trh spojen s poměrně velkým rizikem. Není to jednoduchá záležitost a musí mu předcházet důkladná analýza trhu, k němuž je nezbytné najít správné právní a strategické poradenství. Rozsah příležitostí, které Irák nabízí, je široký až nepřehledný, mnoho investorů jako důvod zájmu o irácký trh uvádí nedostatečnou konkurenci, avšak znepokojení vyvolává špatné porozumění místním tržním podmínkám, všudypřítomný problém korupce a ochrana práv duševního vlastnictví.

Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic ani Smlouva o zamezení dvojímu zdanění v oboru daní z příjmu a o zabránění daňovému úniku a vyhýbání se daňové povinnosti mezi ČR a Irákem nebyly dosud podepsány. Každá právnická osoba, která se zaregistrovala u daňového oddělení v Iráku, může zahájit příslušné podnikání a zapojit se do mezinárodního obchodu splněním nezbytných požadavků irácké vlády. Pro komerční účely je pro vývoz a dovoz zboží z a do Iráku nezbytný registrovaný obchod s příslušnou licencí (je-li požadována) podle druhu podnikání a zapsaný v obchodním a obchodním rejstříku země.

Irák má **právní systém** založený na občanském právu. Irácký občanský zákoník byl modelován podle egyptského občanského zákoníku, který byl zase po vzoru francouzského. Stejně jako egyptský občanský zákoník irácký občanský zákoník obsahuje určité prvky práva šaría. Vliv šarie na irácké právo je však dosti omezený. To se týká důležité oblasti podnikání, jakým je bankovníctví, jež není zásadně dotčeno.

Zahraniční subjekty mohou zřídit pobočky v Iráku a podnikat i když jsou plně v zahraničním vlastnictví. K založení společnosti s ručením omezeným v Iráku je zapotřebí irácké vlastnictví nejméně 51%. Kromě toho existují některá odvětvová pravidla, která k získání určitých typů licencí a schválení vyžadují úplné nebo částečné národní vlastnictví (například to zahrnuje farmaceutické společnosti a obchodní agentury/Commercial Agencies).

Investiční pobídky přicházejí ve formě daňových a celních úlev a/nebo osvobození od cla. Někdy je k dispozici také přidělení půdy.

Celní sazebník je dostupný ke stažení na internetu, ale doporučuje se vždy před uzavřením obchodů ověřit platné sazby s celním úřadem (změny sazeb během roku jsou u řady položek vyhlášovány).

Státní společnost pro irácké veletrhy a obchodní služby, dceřiná společnost Ministerstva obchodu v Irácké republice, zavedla pro výrobce a dodavatele z vyvážejících zemí systém Osvědčení o registraci (CoR-Certificate of Registration). Program CoR byl formálně zahájen 1. října 2020 s postupnou implementací v závislosti na kategorii produktů a v souladu se stanoveným harmonogramem, od kterého se CoR stane pro výrobce a dodavatele povinným předpokladem pro získání dovozní licence v Irácké republice.

5.2 Formy a podmínky působení na trhu

Společnosti s ručením omezeným (LLC) jsou nejběžnější právní formou podnikání. Dle zákona o společnostech (Companies Law No.21/1997 v pozměňovacím znění č. 64/2004) mají zahraniční investoři právo zakládat nebo mít podíl v IQ společnostech bez jakéhokoli omezení, ale se souhlasem iráckých ministerstev / resortů. Například založení LLC ve federálním Iráku, která má v úmyslu zabývat se ropnými a plynovými službami, však vyžaduje souhlas iráckého ministerstva ropy. Memorandum o sdružení LLC je jejím rozhodujícím dokumentem a zákon vymezuje údaje, které musí obsahovat:

- Název, forma společnosti a její cíle;
- Adresa sídla; • Jméno, adresa, zaměstnání a státní příslušnost zakladatele; a
- Základní kapitál (minimální kapitál je 1 milion IQD)

LLC nesmí mít více než 25 akcionářů. Investor, který si přeje založit společnost ve federálním Iráku, musí vyplnit žádost a předložit ji registrátorovi společností (Companies's Registrar) na ministerstvu obchodu. Před vydáním Osvědčení o registraci LLC musí registrátor společností získat souhlas MOI (Min. vnitra). Po schválení ze strany MOI vydává registrační úřad společností registrační certifikát. LLC je poté připravena provozovat své aktivity v celém federálním Iráku.

Pobočky a zastoupení zahraničních společností (Branches/Representative Offices of Foreign Companies) Zahraniční mateřská společnost může zřídit **pobočku** v Iráku, pokud předtím uzavřela smlouvu s iráckou vládou nebo smlouvu s hlavním dodavatelem, který má smlouvu s iráckou vládou. Pobočka může provádět pouze obchodní činnosti povolené její mateřskou společností a je rovněž vázána operacemi vyjmenovanými smlouvou při zakládání své přítomnosti v Iráku. Naproti tomu se **zastupitelská kancelář** může zabývat pouze rozvojem podnikání a marketingovými aktivitami, a tedy se nemůže zapojit do žádné obchodní činnosti v Iráku. Zastupitelská kancelář může být přeměněna na pobočku, pokud je zajištěna vládní smlouva nebo smlouva s hlavním dodavatelem irácké vlády.

Obchodní agentura (na základě Smlouvy o obchodním zastoupení) Obchodní zastoupení v Iráku se řídí zejména zákonem č. 51 z roku 2000 o organizaci obchodních agentur (zákon o agenturách. Pouze iráčtí občané mohou být obchodními zástupci. Vládní subjekt obvykle žádá zástupce zahraničních společností, aby předložili své právní dokumenty (osvědčení o registraci společnosti/zakládací listinu, včetně agenturních dohod spolu s pověřovacím dopisem a souhlasem zahraniční společnosti vydaným irácké zastupitelské společnosti. Právní dokumenty představují Osvědčení o registraci společnosti a další související dokumenty, např. (Tax Clearance Certificate - potvrzení o uhrazení daně)

5.3 Marketing a komunikace

Vyhledání potenciálního partnera je v Iráku komplikovaná záležitost. Poptávka po PR a HR službách v zemi prakticky není. Ze sociálních sítí je rozšířená komunikace i mezi obchodníky aplikací WhatsApp včetně zasílání objemnějších příloh-prezentací.

Informační zdroje o obchodních subjektech jsou sporadické, neexistují internetové databáze nebo veřejně přístupné zdroje (firemní webové stránky využívá dosud zlomek firem, mnohdy jsou jen v arabské mutaci a často nejsou funkční nebo minimálně neaktualizované, obchodní rejstřík také není k dispozici). Online vyhledávání podle seznamů členů sdružení, asociací, svazů je nástroj v Iráku rovněž nedostupný. Získat seznam firem (i jen státních) v písemné podobě s jejich aspoň částečnými údaji od představitelů sektorových ministerstev se ukazuje také jako problém. Systematickým budováním osobních kontaktů, vytvářením vlastního networkingu obchodních partnerů je cestou, která se ukazuje jako účinná. Využitím informací, které o firmách vedou obchodní komory, se lze v některých případech dopracovat o ověření údajů o vybraných firmách. Osvědčilo se předávání katalogů v oficiálním jazyce (arabština, kurdština), minimálně alespoň v angličtině. Kromě barevných a kvalitních propagačních materiálů je v arabském světě nicméně nejdůležitější osobní kontakt. Obecně k takovému kontaktu slouží výstavy a veletrhy, ovšem v Iráku je jejich význam omezený. Jsou především regionální záležitostí. Jako zahraniční vystavovatelé převažují firmy z okolních zemí Iránu, Turecka, Jordánska. Mezi určité výjimky patří výstavy IQDEX (mezinárodní veletrh obranné a bezpečnostní techniky) v Bagdádu nebo Erbil International Fair (multioborový veletrh představuje pravidelně široké spektrum firem napříč průmyslovými obory).

Z internetových časopisů vydávaných v anglické verzi lze zmínit Iraq-BusinessNews, Iraq Oil Report nebo ShafaqNews, které publikují sektorové informace, užitečné pro obchod. Protože jde o soukromé iniciativy, nelze ovšem zaručit komplexnost, nestrannost a aktuálnost jimi zveřejňovaných zpráv.

Aktuální informace pro investory aktivně šíří portál Národní investiční komise (National Investment Commission, NIC). Jde o instituci s postavením na úrovni ministerstva, která se podílí na zprostředkování investičních příležitostí včetně aktualizace obchodních a logistických informací a podmínek pro podnikání.

Irácká zpravodajská agentura (INA) je první zpravodajskou agenturou v Iráku a jako oficiální tisková agentura obsahuje i rubriku s ekonomickými zprávami. Národní irácká zpravodajská agentura (NINA) vznikla jako první nezávislá zpravodajská agentura v Iráku v roce 2005. Dodnes funguje především o internetový zpravodaj.

5.4 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Irák má v platnosti legislativu pokrývající oblast ochrany duševního vlastnictví (patenty, obchodní značky, průmyslové vzory, autorské právo), která odpovídá současnému standardu. Vzhledem k absenci informací o jejím případném porušování však nelze předjímat, že je náležitě uplatňována. Svědčí o tom také skutečnost, že i když Irák není členem WTO, o vstup usiluje a zajištění standardní ochrany práv duševního vlastnictví jednou z podstatných podmínek.

Patenty Patentové přihlášky musí být podány v arabštině, musí obsahovat podrobný popis vynálezu a musí být doprovázeny řadou dokumentů. Každá přihláška bude posouzena z hlediska souladu s formálními požadavky a patentovatelností podle patentového zákona, zejména pokud jde o inovativní obsah. Patentový úřad může požadovat změny k zajištění shody. Přihláška bude zamítnuta v případě nedodržení požadovaných dodatků ve lhůtě stanovené patentovým úřadem. Registrace. Za patenty a registr průmyslových vzorů je odpovědné Ministerstvo pro plánování.

Vymáhání a opravné prostředky. Patentový zákon poskytuje držitelům patentů řadu trestních a občanskoprávních opravných prostředků na ochranu jejich patentových práv. Porušujícími mohou být výrobci, maloobchodníci nebo uživatelé v případě postupu nebo metody.

Délka ochrany. Patenty jsou chráněny po dobu 20 let od data podání. Nelze je obnovit ani rozšířit.

Ochranné známky (Trade Marks) Ochrannou známkou může být chráněna jakákoli známka, která může být graficky znázorněna a je vhodná pro rozlišení výrobků a služeb od jiných výrobků a služeb. Pojem „ochranná známka“ zahrnuje ochranné známky, servisní značky, kolektivní ochranné známky a certifikační ochranné známky.

Ochrana. Ministerstvo průmyslu a nerostů spravuje ochranné známky.

Vymáhání a opravné prostředky. Irácké právo stanoví trestní i občanskoprávní opravné prostředky na ochranu práv majitele ochranné známky před porušením. Přihláška, registrace nebo užívání stejné nebo podobné ochranné známky pro stejné nebo podobné výrobky a služby představují porušení.

5.5 Trh veřejných zakázek

Veřejné zakázky (tendery) jsou buď vnitřní (výhradně pro irácké společnosti) nebo mezinárodní (umožňující účast zahraničních subjektů). Veřejné zakázky jsou zveřejňovány buď formou vyhlášky příslušným ministerstvem nebo na webové stránce ministerstva (resp. státem vlastněné společnosti). Bohužel, zveřejňované informace bývají velmi kusé a k získání jakýchkoli podrobností je nutné předplacení oficiálního bulletinu.

Společným rysem je, že mezi vypsáním veřejné zakázky a termínem podání přihlášky bývá - i v Iráku - velmi krátká doba. Navíc podmínky soutěže může získat (zakoupit) jen subjekt registrovaný v Iráku. I to je dalším argumentem, proč by české podnikatelské subjekty s vážným zájmem o průnik na tento trh měly mít svého stálého zástupce resp. místního partnera v Iráku.

Pro úspěšné získání zakázky v Iráku je velice důležité dodržovat legislativní podmínky tenderu. V žádném případě se neopozdit s doručením nabídky, a pokud je to nevyhnutelné, požádat včas o odklad. Stále se snažit komunikovat se zadavatelem a zjišťovat, který typ dodavatele je vyhledáván, a podle toho uzpůsobit svoji nabídku, případně připojit i zvýhodnění nabídky.

Je vhodné se vyvarovat striktních prohlášení, která by mohla být využita zadavatelem k vyřazení z nabídkového řízení. Např. pokud chceme kritizovat zadání tenderu (jeho nedostatečnost nebo nekorektnost), je nutné použít spíše „diplomatictější vyjádření“. Není vhodné říkat, že „nevyhovíme zadání, protože...“ Prohlášení tohoto typu mohou být považována za diskvalifikující.

Rovněž je nutné počítat s prodlevou v iráckém bankovním sektoru. Tudíž v případě zaslání Bid bond-u či jiné platby je lépe počítat s delší splatností, nespolehat se na to, že komise bude posuzovat den podání platby jako validní pro splnění podmínky tenderu. V mnoha případech se naopak započítává den, kdy platba byla připsána zadavateli na účet, což může být opět diskvalifikující, jakkoli je vinna irácká banka.

5.6 Platební podmínky, platební morálka a řešení obchodních sporů

Obchodní spory jsou řešeny většinou dohodou, vymahatelnost práva je obtížná a v každém případě velmi zdlouhavá. Investování v teritoriu je omezeno na velké mezinárodní ropné firmy.

Nedoporučujeme investování malým nebo i středním firmám. Jako základní platební instrument v případě zbožových dodávek doporučujeme potvrzený neodvolatelný akreditiv, otevřený u renomované banky.

Podnikání v Iráku je omezeno především dlouhodobě nestabilní bezpečnostní situací (kromě Regionu iráckého Kurdistanu). Důsledkem jsou omezené možnosti pohybu po větší části Iráku, resp. bezpečnostní rizika s ním spojená. Nebezpečí vyplývající z relativně častých pokusů o podvodné jednání při navazování obchodních vztahů s českými subjekty je třeba mít na zřeteli. Možnosti dlouhodobého plánování a realizace obchodních případů s iráckými partnery dále komplikuje již zmíněný netransparentní právní systém. Totéž platí pro nižší stupeň legislativy (ministrské vyhlášky a předpisy), jehož chaotické změny je nadto obtížné sledovat. Z uvedených důvodů je nezbytná spolupráce s místními právníky.

Jako další negativní faktor pro realizaci obchodních vztahů s Irákem je hodnocen nedostatečně rozvinutý bankovní systém. Bankovní převody jsou kvůli nedostatečné zkušenosti personálu iráckých bank a technické zastaralosti (zvláště absence digitalizace) komplikované a zdlouhavé. Absolutně nedostatečná je úroveň rozvoje elektronického bankovníctví.

5.7 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Pro vstup občana České republiky na území Irácké republiky je vyžadován platný pas (cestovní, služební, diplomatický) České republiky. Vstupní vízum je nutné mít již před vstupem na území Irácké republiky; vydává je Velvyslanectví Iráku v Praze. Imigrační důstojníci na Mezinárodním letišti Bagdád (jiný vstup prakticky není možný, s výjimkou iráckého Kurdistanu) provádějí důslednou a pečlivou kontrolu dokladů. Je nutné mít zajištěné pozvání, na jehož základě bude vydána tzv. bezpečnostní doložka. Tu zajišťuje ministerstvo vnitra ve spolupráci s institucí, která poskytuje pozvání.

Žádost o vízum je třeba podat s dostatečným časovým předstihem alespoň 2 týdnů. Kromě cestovního dokladu a platného vstupního víza se musí všichni cestovatelé při vstupu na irácké území prokázat negativním PCR-testem na COVID-19 ne starším než tři dny.

Bezprostředně před plánovanou cestou doporučujeme vždy kontaktovat Velvyslanectví Irácké republiky v Praze a vyžádat si nejnovější informace o případných aktuálních změnách podmínek vstupu na území.

Pro tři kurdistánské provincie platí odlišný režim, který umožňuje bezvízový vstup na dobu 30 kalendářních dnů. Pobyt jev tomto případě omezen pouze na území autonomního Regionu iráckého Kurdistanu. Poté je třeba požádat o prodloužení na místní policejní stanici – v Erbilu, Sulejmánii nebo Dohúku.

Při pobytu v Iráku delším než 10 dnů již není povinnost přihlásit se na Ministerstvu vnitra, a to vzhledem k již zmíněné bezpečnostní doložce.

Doporučujeme však ihned po příletu kontaktovat Velvyslanectví České republiky na adrese Bagdád, Al-Mansour, Dijla School St. 37, tel.: +964 790 191 2411.

Celní předpisy a pravidla jsou srovnatelné s ostatními zeměmi regionu. Doporučujeme nedovážet předměty a zboží, které by mohly být považovány za neslučitelné s islámským náboženstvím (zejména alkohol, křesťanské či židovské religiózní předměty).

Vzhledem k omezení pohybu doporučujeme mít dostatečnou finanční hotovost (USD), neboť v Iráku často není možné užívání platebních karet či vybírání z bankomatů (které navíc může být riskantní, a to jak kvůli možnému zneužití platebních údajů, tak kvůli účtování velmi vysokých manipulačních poplatků ve výši stovek USD). Platby v EUR nejsou obvyklé. Je třeba zohlednit nemožnost využití elektronického bankovníctví, tudíž i platby v hotelích jsou v hotovosti.

5.8 Zaměstnávání občanů z ČR

Podmínky pro zaměstnávání občanů ČR iráckými subjekty nejsou dobré hlavně z bezpečnostních důvodů. Vzhledem k dlouhodobě nejisté bezpečnostní situaci a obtížným životním podmínkám nepředpokládáme zájem českých občanů o zaměstnání v Iráku. Výjimkou je bezpečný a rychle se rozvíjející Region iráckého Kurdistanu, kde již několik českých občanů i právních subjektů úspěšně působí.

Legislativně se zaměstnávání v Iráku řídí zákoník práce, zákon č. 71 z roku 1987, platný pro federální Irák a oblast Kurdistanu. Rozhodující

jazykovou mutací pracovní smlouvy je dle zákona arabština, kurdština je uznávána v KRI. Angličtina může být zahrnuta jako doplňková, ale lze s určitostí předpokládat, že irácké soudy budou spoléhat na arabskou verzi.

Zákoník práce volně definuje „pracovníka“ jako jakoukoli osobu, která vykonává práci za mzdu, ve službě u zaměstnavatele a pod jeho vedením a dohledem. Pracovník musí mít pracovní smlouvu, která musí obsahovat řadu závazných ustanovení, jmenovitě musí být v písemné formě, ve které bude upřesněna povaha prováděné práce, odměna a termín trvání smlouvy (lze na dobu neurčitou i určitou).

Zaměstnavatel je povinen platit sociální pojištění v celkové výši 17 % platu, z toho 5 % hradí zaměstnanec. Každý zaměstnavatel, který zaměstnává více než 3 osoby, je povinen se registrovat k platbě sociálního pojištění. Vzhledem k neustálené legislativě se doporučuje spolupracovat v pracovních záležitostech s místním právníkem. Ačkoli zákoník práce zakazuje zahraničním zaměstnancům pracovat bez pracovního povolení, v praxi se pracovní povolení (a povolení k pobytu) v praktické rovině se v Iráku omezila na velké dodavatele, kteří mají přímé smlouvy s iráckou vládou. Stejná výsada byla rozšířena na subdodavatele velkých dodavatelů, kdy je stále vyžadován souhlas a sponzorství vládních dodavatelů.

Rada ministrů (Council of Ministers, Decision Nr. 336 z 28. 8. 2018) v záležitosti zahraničních pracovníků, zaměstnaných v Iráku s vydaným pracovním povolením, vydala následující rozhodnutí: Zřizuje se nutnost složení záruk (podle článku 18 zákona o pobytu cizinců) takto:

100 000 IQD za cizince, kteří jsou kontrahováni na práce v Iráku investičními společnostmi nebo společnostmi, které uzavírají smlouvy s iráckými ministerstvy nebo státními institucemi

300 000 IQD za cizince, který je zaměstnán v Iráku zahraničními investičními nebo neinvestičními společnostmi uzavírajícími smlouvy s iráckým soukromým sektorem

1 000 000 IQD pro cizince, který je zapojen do práce v Iráku v jiných než uvedených případech

5.9 Veletrhy a akce

Pro rok 2021 jsou od dubna naplánovány následující veletržní a výstavní akce v Bagdádu a Erbilu. Na rok 2022 nejsou žádné akce dostupné.

- 1) 9th Defense, Security and Iraqi Military Industries Fair - IQDEX, organizátor UnitedCompany, Baghdad 10. -13. 4. 2021
- 2) Iraq reconstruction Exhibition, organizátor Sofuar Co, Erbil 26. -29. 5. 2021, stavebnictví, energetika
- 3) 7th Iraq's Power Fair & Conference, organizátor Majd Al-Aamal Company for Organizing International Fair and Conferences, Baghdad 1. - 3. 6. 2021; nemají web; eng.shahal@bg-iq.net
- 4) Automobile & Spare parts Show, organizátor Al Watan Land Co., Baghdad 10. -13. 7.2021
- 5) International Conference and exhibition of Anti-Terrorism and Special Operations and Cyber security ATSO IRAQ 2021 (1. ročník), organizátor United Company - ATSO, Bagdád 11. -14. 9.2021
- 6) Erbil International Fair, organizátor IFP Group, Erbil 20. -23. 9.2021 Největší všeobecný veletrh v Regionu iráckého Kurdistanu. Zemědělství, vodní hospodářství, telekomunikace, široké spektrum oborů spotřebního zboží – nářadí, elektronika, domácí přístroje, nábytek a interiér, vybavení kuchyní a sanitární předměty, interiérový textil, dárkové a upomínkové předměty, hračky, kancelářské potřeby, móda, šperky, kosmetika, výpočetní a telekomunikační technika a software, bezpečnostní systémy, bankovní, pojišťovací a realitní služby, automobily a náhradní díly, vzdělávání, vybavení pro volný čas a sport, cestovní a turistické služby
- 7) 2nd Future Technologies Exhibition, organizátor Business Glory Co., Baghdad 5. -7. 10. 2021
- 8) Basra International Oil & Gas Conference & Exhibition, organizátor ExpotimInt.Fair Organizations Inc., Basra 14. -16. 12.2021

Bohužel žádné bližší údaje na internetu o zmíněných výstavách nejsou dostupné.

O průběhu a výsledcích IQDEX 2021 (Bagdád, 10. - 13. 4. 2021) nelze poskytnout bližší anotaci, protože ke dni zveřejnění této STI (měsíc po ukončení akce) neposkytl organizátor dosud žádný postshow report a v médiích nebyly zveřejněny ani žádné tiskové zprávy.

6 Kontakty

Podkapitoly:

- 6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)
- 6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

6.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky v Bagdádu

- 1 adresa Hay al-Mansour, Dijlaschool 601/11/37, Baghdad
- 1 E-mailové spojení: baghdad@embassy@mzv.cz, Commerce_Baghdad@mzv.cz (obchodně ekonomický úsek)

Vzhledem k nefunkčnosti pevných telefonních linek v Bagdádu není k dispozici faxové spojení a telefonický kontakt je možný pouze přes individuální mobilní telefony:

- 1 Sekretariát ZÚ (pouze anglicky): 00964- (0)790 191 2411
- 1 Konzulární pohotovost: 00964- (0)790 190 9421

Dopravní spojení na zastupitelský úřad je prakticky možné pouze individuální dopravou, taxíkem (kvůli možným rizikům se ale nedoporučuje) nebo raději vozidlem místních partnerů; velvyslanectví je situováno ve čtvrti Mansour poblíž egyptského konzulátu. Veškeré kontakty jsou k dispozici na webu MZV ČR: <http://www.mzv.cz/baghdad>

Generální konzulát České republiky v Erbilu

- 1 adresa: Ankawa, Kareez 15, street 74, house 12, Erbil
- 1 telefon: 009647709711111
- 1 email: erbil@embassy.mzv.cz, commerce_erbil@mzv.cz (obchodní agenda), consulate_erbil@mzv.cz (konzulární agenda)
- 1 Konzulární pohotovost: 009647502125225, 009647510092914

6.2 Praktická telefonní čísla (záchranka, policie, požárníci, infolinky, apod.)

- 1 policie: 07901 737727 (z iráckého mobilu),
- 1 +964 7901 737727 (z českého mobilu)
- 1 nouzové volání: 130 (z pevné linky), 01130 (z iráckého mobilu), +964 1130 (z českého mobilu)
- 1 ohlašovna požárů: 105 (z pevné linky), 01105 (z iráckého mobilu), +964 1105 (z českého mobilu)
- 1 Lékařská pohotovostní služba (Bagdád, v blízkosti ZÚ ČR):
- 1 009647708854750 (mobilní linka) Nemocnice Yarmouk
- 1 009647706740081 (mobilní linka) Červený půlměsíc

6.3 Důležité internetové odkazy a kontakty

Webové stránky iráckých úřadů a institucí nejsou bohužel spolehlivým zdrojem informací, v mnoha případech bývají zastaralé a nepřehledné, někdy chybí verze v angličtině, a je tedy třeba je brát pouze jako vodítko k získávání a ověřování informací z jiných zdrojů.

- 1 Iraqi Government
- 1 Ministry of Foreign Affairs
- 1 Ministry of Electricity
- 1 Ministry of Displacement and Migration
- 1 Ministry of Education
- 1 Ministry of Higher Education
- 1 Ministry of Industry and Minerals
- 1 Ministry of Trade
- 1 Ministry of Transportation
- 1 Ministry of Water Resources
- 1 Ministry of Construction and Housing
- 1 Ministry of Culture
- 1 Ministry of Communication
- 1 Ministry of Oil
- 1 National Investment Commission (NIC)
- 1 Kurdistan Regional Government (KRG)
- 1 Kurdistan Board of Investment (BOI)
- 1 Central Bank of Iraq (CBI)
- 1 Iraq Stock Exchange (ISX)
- 1 Trade Bank of Iraq (TBI)
- 1 General Commission for Customs (GCC)

Webové stránky vybraných důležitých vládních úřadů a státních firem v Iráku:

- 1 State Commission of Roads and Bridges
- 1 National Center of Engineering Consultancy
- 1 State Commission of Housing
- 1 National Center of Constructional Laboratories
- 1 Ashur State Corporation Company (silniční stavby)
- 1 Hamourabi State Corporation Company (silniční stavby)
- 1 Al Fao State Corporation Company (stavební firma)
- 1 Saad State Engineering Company
- 1 Al Moutasim State Corporation Company (pozemní stavby)
- 1 Al Mansoor State Corporation Company (pozemní stavby)
- 1 Al Farouq State Corporation Company (pozemní stavby)
- 1 Al Rasheed State Corporation Company (pozemní stavby)
- 1 Diala State Company for Electrical Industries (elektrotechnika)
- 1 Al Sumoud State Corporation Company (kovovýroba)
- 1 Zain Company (mobilní operátor, soukromá firma)
- 1 Asia Cell Company (mobilní operátor, soukr.)
- 1 Korek Company (mobilní operátor, soukr.)

Obchodní komory, hospodářské rady a federace průmyslu:

Baghdad Chamber of Commerce hasan@baghdadchamber.com Hassan Al-Shaikh Zaini, First Vice-Chairman of the Board

Federation of Iraqi Chambers of Commerce info@ficc.org.iq Abdulrazaq Al-Zuheere, President

Iraqi Economic Council info@ieciq.com Haidar Ali Hadi, Chairman

Iraqi National Business Council info@inbciraq.org.iq Dawood A. Zayer, Chairman

Iraqi Federation of Industries fed_ind@yahoo.com Eng.Ali Sabeeh Alsaadi, President

Bohužel žádná z uvedených organizací nemá funkční webové stránky